

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 490. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139954399744/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

De mange sjældnere strofer bruger han kun et par gange eller en enkelt gang hver. Det skyldes hverken rastløshed eller eksperimenteresyge, men i første række det store oversættelsesarbejde. Her er han vidt forskellig fra vor anden store salmeoversætter Grundtvig. Grundtvig gendigtede frit efter oldkirkens sang, men valgte gerne en af sine »standard-strofer« hertil. Når han skabte nye, skete det ofte ved tillæg eller fradrag af en linje, en fod eller en stavelse — uden hensyn til, om melodier forelå eller først måtte komponeres. Den seriøse og mere musikalske Brorson holdt sig til det nærmeste århundredes salmer, ikke mindst sin samtid, og følte sig i alt væsentligt bundet til sine forlægs strofformer, delvis også til deres melodier. Som en grov hovedregel kan det siges, at »Klenodietes originaler« gennemgående er i simple strofer til ældre, traditionelle kirke-melodier, mens dets *oversættelser* bringer de mange virtuosmetre med sig til de nye, pietistiske toner¹⁾. Først i »Svanesang« fuldendes Brorsons rokokko; her forekommer de originale digte i så sjældne ariemetre, at de kun kan forklares som tilpasset endnu mere springske melodiforlæg end pietistmelodierne. At de nu også lykkes så meget bedre, skyldes til dels Brorsons modenhed, til dels måske også, at opgaven er forenklet. Her skal han ikke passe både oversættelse og melodi, men kan samle sig om den musikalske udformning alene. Her overgår Brorson Bellman i det tekniske. Bellman udfylder ofte sine rokokomelodier rent syllabisk — en stavelse for hver note, uanset modernes skiftende længde — og fremkalder på den måde uegentlige strofeformer eller prosafragmenter²⁾. Den slags forekommer så godt som ikke hos Brorson. Han kan bryde metret i sin tekst ved en ordgen-tagelse, som musikken kræver — som i instrumentalparodien nr. 216 (Klen.registr. 81):

»Nej — nej —
nej, jeg vil dig tro forblive« —

eller ved en ekkodel, som i Svanesangs-kantaten nr. 307 (Sv. 24; melodi ukendt):

¹⁾ Jf. J. P. Larsen: »Lamb og dansk kirkesang« (Kirken IV, 1932, s. 72 ff.).

²⁾ Se f. eks. Fredmaus epistel 25: »Båsen nu alla! Hör: båljorna svalla med den libretosgläde, syllabiska tillføjelse: »Åskan gåre.«